

nu deželnega kulturnega sveta. Želel je, da bi vsaj na tem polju — živinoreja marljadvorske pasme — bilo delovanje skupno. Nekaj pojasnil sta nam dala tudi gg. Pfunder in Nagel. G. Pfunder nam je tudi s ponosom pokazal sliko bika, ki ga je bil prodal. Tehtal je 1404 kg. To vam je bil eksemplar!

(Dalje prihodnjik.)

★

Lan in volna.

Še pred nedavnim časom so se zbirali domači in sosedje ob gorki peči k preji. Pridne ženske roke so kaj urno uravnavale tanke niti lana ali mehke volne in vsakemu je pel brneči kolovrat drugo obljubo. Ta si je želel belo nedeljsko srajco, drugi je zopet mislil na »gvant« za prihodnjo jesen, na tople nogavice in rokavice, dekleta so sanjala o lepi bali. Gospodinja je računala, za koliko vatlov platna ali volnenega blaga bo letošnji pridelek in kdo vse v družini je potreben in bo deležen dela in truda dolgih zimskih večerov. Lepo je bilo!

Dandanes najdemo le še redkokje kakšno lanišče, doma pridelano in predeno volno pa samo še v hribih in še tam vedno redkokje.

Ali ni to škoda? Ni več prijetnih prej, ni več one iskrene domačnosti. Gospodinja nima več skrbi z lanom, pa tudi ne veselja s platnom. Ni ji treba skrinje za shranitev platna, nima pa onih trpežnih duhtečih rjuh, ki so trpele iz roda v rod. Danes se kupijo cenejši, pa toliko manjvredni industrijski proizvodi.

Vse bolj bi se morale naše gospodinjice pobrigati za setev lanu, kjerkoli razmere to dopuščajo. Kolovrat, nekdanji ponos in paradni kos bale naših mater ne sme izginiti iz slovenskih kmetijskih domov.

In domača volna? Kako prijetne in predvsem trpežne so nogavice, jopice in druga oblačila iz domače volne. Seveda je bolj komudno, če se kupi vse to v trgovini za par kovačev. Ali pa kaj pomisliš na trpežnost te robe? Delavna obleka naj bo iz trpežnega blaga in tako blago je le iz domače volne. Obleka mora odgovarjati svojemu namenu, topla mora biti za zimo. Kar pa kupiš za nizko ceno v trgovini, ne more imeti vseh dobrih lastnosti. Ker cene največkrat niti daleko ne odgovarjajo kakovosti.

Sedaj pa malo računajmo: ovca da letno prilično 1 kg volne. Iz te množine lahko spleteš en moški telovnik z rokavi ali dva jopiča za šolarje. Ali spleteš tri pare nogavic ali dva para nogavic in 2 para rokavic.

Če kupiš 1 kg fabriške volne v štrencah, te stane 150 do 160 Din. Ker je tanjša, boš rabila 60 do 75 vek za en moški telovnik. Končno pa primerjaj glede toplote in trpežnosti te tri telovnike: v trgovini kupljen, doma spleten iz fabriške volne in onega iz doma predene in pletene volne. Prvi bo zdržal pri delu eno zimo, pa še zeblo te bo v njem. Drugi bo pretrpel morda 2 zime, a oni iz domače volne bo kljuboval štirim zimam in še dalje.

Spomladi volnene pletenine lepo opereš, zakrpaš, spraviš v skrinje ter zavaruješ pred molji, na jesen služijo zopet. Strgane rokave odparaš in spleteš nove, poškodbe zakrpaš z enako volno.

Prepričaj se enkrat o dobroti domače volne, ne bo ti žal. Ne prihraniš samo denar, ampak tudi skrbiš za zdravje svojcev, ker jih vremenu primerno oblečeš.

Vesel bo mož toplega telovnika in trpežnih nogavic, fantki in dekletca pa gorkih jopic, spodnjih hlačk in rokavic.

Pletenje je tako enostavno, da ga zmore vsaka šolarica. Če pa katera naših naračnic želi kakšno pojasnilo, se pa naj oglasi.

— —

Sekanica za nadevan gosji vrat.

Mastno svinjetino (zajca) fino sesek-ljaj, nato soli in popraj ter dodaj malo fino sekljane in na masti zarumenete čebule. Dobro premesi, predno napolniš v vrat.

★

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto 7. novembra so pripeljali šeparji 199 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 14—15, slanina 13—16 Din. Kmetje so pripeljali 11 voz sena po 80—90, 4 otave po 70—75, 1 ovsene slame po 60 Din. Nadalje 18 voz krompirja po 0.80—1.50, 5 čebule 4—5 (česen 10—16), 39 zelja po 1—2 Dfn. Pšenica 2, rž 1.50, ječmen 1.50, oves 1.25—1.50, koruza 1.50, proso 2.50, ajda 1.25, ajdovo pšeno 5 Din. Luščen grah 10—12, celi orehi 6, luščeni 20—26. Koš 30—45, piščanci 25—65, raca 18—30, gos 40—80, puran 45—70 Din. Domači zajec 7—35, divji 20—30, srnjak (1 kg) 10—12, jerebice (komad) 12, kljunači 15 Din. Hren 14—16, kislo zelje 4, repa 2 Din. Gobe 1—2 Din. Grozdje 3 do 7, hruške 4—6, jabolka 3—4 Din. Mleko 2—3, smetana 10—12, med 14—20 Din. Suhe slive 8—12 Din. Surovi kostanji 1.50—2, počeni 4—6, maroni 8 Din.

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 6. novembra je bilo pripeljanih 314 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 40—60, 7—9 tednov 70 do 100, 3 do 4 mesece 140—250, 5 do 7 mesecev 300—400, 8 do 10 mesecev 450—500, 1 leto 580 do 800 Din. 1 kg žive teže 6—7, mrtve teže 9 do 10 Din. Prodanih je bilo 143 svinj.

★

Samooobložba boljševiškega zdravnika.

V Moskvi je umrl te dni zdravnik Sukov. Zapustil je državnemu pravdniku ljudskega sodišča pismo, katerega vsebino je objavilo časopisje in ki se glasi:

»Da sem se zastupil prostovoljno s ciankalijem (eden najhujših strupov), boste zvedeli tudi brez tega pisma. Na

»Zaupajte v usmiljenje božje in mirno pojdite v svoje domove.«

A ljudstvo ni šlo iz cerkve. Nikomur ni bilo za dom. Kakor da ga imel ne bi!

Tako hudi časi so bili!

Duhovnik je že davno vernike blagoslovil, razgubljal se je že dim in vonj kadila, a molilci se še vedno niso genili. Strah pred smrtjo, upanje, da so v hiši božji varnejši, sta jih na cerkvena tla prikovala. Ogromno število je zbuvalo pogum, dasi nihče pomagati ni mogel, ako je morilka zamahnila po kom v cerkvi in je umiral na posvečenih tleh.

Najhuje so trpele in drhete matere. Visoko gor k oltarju so dvigale otroke.

»Ne na nas, uboge grešnike, na te se ozri, o Bog! O Jezus, prijatelj otrok, teh se usmili! O Marija, Žalostna Mati, daj se omehčati, prosi pri Bogu za nas!«

A celo Žalostna Mati, Mati usmiljenja, je bridko molčala, kakor ne bi smela slišati prošenj, ne bi mogla, ne smela pomagati.

Bil je grozen čas!

Roka Gospodova je zavihtela bič in ga ni marala sredi kazni ustaviti in odtegniti. Z vso močjo in bridkostjo je moral pasti na grešno, v grozi drgetaloče človeštvo, vsepovsodi je moral rane sekati.

Bil je strašen račun Boga z ljudmi...

V celicah mestnih samostanov pa so v poznih nočnih urah klečali blede menihi, do smrti utrujeni po vsednevem delu. Na golih tleh so klečali, borili se z Bogom in prosili:

»Usmili se, o Gospod! Prizanesi, o Jezus, prizanesi!«

A kakor bi bilo nebo tudi za njih prošnje in klice gluho!

Vžgal se je plamen jeze božje, brez usmiljenja je žgal, moril, pustošil.

V.

Dominik je vse te mesece prišel le malo iz mesta. Ko je začela črna smrt kositi, je bilo v prvem presenečenju in strahu dovolj dela z raznimi pripravami za obrambo kakor tudi z obolelimi in umrlimi. Potem bolezen mestnega sodnika. Ta je naprtla vse delo gospodu mestnemu pisarju in Dominiku. Nemiri v mestu so tudi zahtevali neprestane pozornosti in paznosti.

Prišle so še druge neprilike in nevšečnosti. Ko je Dominik po izbruhu kuge dva, trikrat jezdil na Hajdino, je opazil, da ga ljudje, ki so ga poprej zmerom prijazno pozdravljali — izvzemši nekaj fantov, ki so pač vsakogar mrzeli, kdor je v njihovo

Po ostankih okostja se je moglo presoditi, da je bila tam pokopana kakih 10 let stara deklica. Pri njej so našli mnogo steklenih stvari, kar kaže, da je bila visokega in bogatega rodu. Nadalje je bila tu celotna zbirka igračk, sličnih našim upodobljenim živalim, potem modre in zelene igralne značke, raci podobna ptica iz gline in dve skledici v veliki žepne ure. Po dobi, v kateri je tista deklica umrla, se sodi, da je starost teh igračk kakih 1500 let.

Brzjavka. Mesar je pri nekem kmetu kupil svinjo. Ker kmeta ni bilo doma, je svinjo prodala njegova žena, a pod pogojem, ako bo